

Aydın Çetinbostanoğlu

Hikâyeler yaşamın sınırlarında...

Aydın, fotoğrafın ardındaki kırk yıllık emeğini sonunda güzel bir albümde topladın. Birkaç cümleyle, bu albümün senin için anlamı nedir? Ve sen bir belge fotoğrafçısı-sın. Ama asıl sorunun insan...

Fotoğraf çekmeye başladığımdan bu yana geçen kırk altı yılda çalışmalarımın merkezine insanı aldım ve onun hikâyesinin peşine düştüm. Onun hikâyelerinde öğretiler, renkler ve bir tarih yatıyor. Bu

hikâyeleri belgelemek için de onların yaşantılarına girmek, en önemlisi onlar tarafından kabul edilmek gerekiyor. Ben çalışmalarım boyunca bunu başarabildim ve uzun soluklu projelerimi sürdürdüm. Yılların birikimi olan bu çalışmaların geleceğe aktarılması bir süre sonra önem kazandı. Günümüz insanının, bu hikâyeleri ve nasıl bir kültürel kuşakta yaşadığını öğrenmesi için de fotoğrafların

hikâyelerini yazdım. Bir kişi için fazlaca anlamı olmayan belgesel bir fotoğraf, hikâyesiyle anlam kazanacaktı. Evrensel olması için de kitap Türkçe ve İngilizce olarak hazırlandı.

Toplumun kıyıda köşede kalmış kesimlerine gidiyor, onların yaşantılarını çekiyorsun. Romanlar, Süryani-ler, Ezidiler, mülteciler...

Hikâyelerin daha çok yaşamın sınırlarında olduğuna inanıyorum.

Pekin'de ödülünü alırken.

Bu nedenle kafamızın bir yerlerinde ötekileştirdiğimiz kültürler, içine girdiğinizde, edindiğiniz deneyim ve yaşadıklarınıza bakarak mahcupiyet duyuyorsunuz. Romanlar çalıştığım konular içinde en uzun soluklu olanı. Ülkemizde belki de bu konudaki en uzun, kapsamlı çalışma. Süryanileri halen çalışıyorum. Mülteciler konusu son yıllarda dünyanın en dramatik konusu. Günümüzde yaklaşık 200 milyon insanın ülkelerinden koparak yeni bir dünya arayışına girmesi, “ülke” tanımına yeni bir boyut kazandırdı. Mülteciler sınırları belli olmayan yeni bir ülkenin mutsuz vatandaşları durumuna geldi.

Bu kapsamda inanç sistemleri nedeniyle Kuzey Irak'tan göç etmek zorunda bırakılan Ezidi toplumunu kendime hedef olarak seçtim ve Türkiye sınırları içinde beş değişik kamptaki yaşantılarını fotoğraf ve sözel olarak çalıştım. Toplam otuz yedi gün onlarla birlikte yaşamışım. **1977'den bu yana çektiğin 1 Mayıs fotoğraflarını ayrı bir albümde toplamayı düşünüyor musun?**

Bu konuda bir girişimim oldu ama albümü basmayı ve dağıtımını üstlenmeyi öneren yayınevi daha sonra bu düşüncesinden vazgeçti. Bu işi yapabilecek tek yer olarak gördüğüm kurum da imkânsızlık nedeniyle yapamayacağını söyledi. Görüştüğüm bazı yayınevleri ya kendi konseptlerine uygun olmadığını öne sürdü ya da yanıtız bırakmadı. Fotoğraf ve yazılar hazır. Sadece basım ve dağıtımını üstlenecek bir kuruma ihtiyacım var.

Çin'e birkaç kere gittin, ödüller aldın... Dünyanın başka nerelerine gitmek istersin?

Çalışmalarımı sadece yurtdışındaki etkinliklerde paylaşıyorum. Bunlar genellikle proje kapsamındaki paylaşım ortamları ve uluslararası jürileri olan etkinlikler. Bu çalışmalar kapsamında UNESCO ve Çin Folklor Fotoğrafçıları Kurumu tarafından düzenlenen “İnsanlık Fotoğraf Ödülleri” yarışmasında 2013 ve 2015 yıllarında beş farklı kategoride beş ayrı ödül kazandım. Ödül törenleri için iki kez Çin'e seyahat ettim. Doğudaki Çin Seddi'nden

eski başkent Xian'a, oradan doğuya, Tibet Otonom Bölgesi'nden Vietnam sınırı yakınlarındaki eski Çay ve At Yolu'nun başlangıç noktası olan Müslüman Dong Lian Hua köyüne kadar birçok yeri tren ya da otobüsle gezdim. Çin çok büyük bir ülke. Daha çok kez gidip gezeceğimi düşünüyorum.

Gezmeyi planladığım çok yer var. Hindistan bunların başında. Süryaniler çalışmasının bir parçası olarak bu ülke benim için önemli. Avusturya Aborjinleri kapalı bir toplum olsa da, becerebilirim çalışmayı çok istediğim bir konu.

Şu sıralarda neler yapıyor, neler tasarlıyorsun?

Balkan ülkelerinin Roman toplumunu fotoğraflıyorum. Bulgaristan'a seyahatlerim oluyor. Seneye bu seyahatlerimi diğer Balkan ülkeleriyle genişletmeyi planlıyorum. Bir Rusya projesi var. Baltık'tan Kamçatka'ya. Bu konuda ön oluru aldım ama sanırım ülke-lerarası ilişkiler açısından biraz zamana ihtiyaç var. • S.G.